

NOTAT

Dato: 17. dec. 2024
Sag: 24/08042-1

Konkurrence- og
Forbrugerstyrelsen

ERHVERVSMINISTERIET

Forum for Offentligt-Privat Samarbejdes anbefalinger til større gennemsigtighed om valget af offentlig-private partnerskaber (OPP)

Forum for Offentligt-Privat Samarbejde (FOPS) har konstateret, at det opleves som uklart, hvornår offentlige myndigheder i tilstrækkelig grad har begrundet og dokumenteret sit valg af samarbejdsformen offentlig-privat partnerskab (OPP). FOPS vurderer, at dette hænger sammen med Rigsrevisionens rapport fra 2021 og dennes kritik af Transportministeriets og regionernes beslutningsgrundlag for valg af OPP. Usikkerheden udgør en barriere og for at imødegå denne, anbefaler FOPS erhvervsministeren at igangsætte tiltag, der understøtter, at offentlige projekter gennemføres som OPP, når det ud fra en samlet vurdering er den mest hensigtsmæssige projektform.

På denne baggrund **anbefaler** FOPS, at regeringen tager initiativ til, at der igangsættes en OPP-indsats, som skal skabe et bedre grundlag for at beslutte, om man skal igangsætte et OPP-projekt. Arbejdet bør være centreret om to initiativer i form af tydeliggørelsen af krav til indhold af OPP-egnethedsvurderingen og forbedring af vejledning ved beslutningsprocesser

1. Tydeliggørelse af krav til indhold af OPP-egnethedsvurderingen

Der findes allerede i dag en bekendtgørelse og vejledning, der overordnet fastslår indholdet af en OPP-egnethedsvurdering (BEK nr. 1179 af 04/10/2013/VEJ nr. 9605 af 06/11/2013), hvor det fremgår, at der i forbindelse med offentligt byggeri skal indgå totaløkonomiske vurderinger, herunder at det skal overvejes, om en OPP-projekt-form med fordel kan anvendes. Der er behov for at præcisere, hvilke elementer egnethedsvurderingen bør indeholde og mere udførligt beskrive, hvordan vurderingen skal foretages.

FOPS anbefaler, at kravene til at dokumentere totaløkonomiske gevinster ved at overgå til et OPP-projekt gøres mere enkle og transparente. Argumentet for at vælge den ene projektform frem for den anden skal bero på *forskellen* i prisen snarere end prisen i sig selv. Det afgørende i egnethedsvurderingen er derfor, at der tages stilling til de elementer inden for bygge- eller anlægsprojekter, som i praksis adskiller OPP fra øvrige samarbejdsformer. Derved undgås det, at der skal opstilles fulde kalkuler af totaløkonomien i mindst to konkurrerende projekter.

Det vil fortsat være præmissen, at en privat investor har et afkastkrav, der overstiger den rente, som det offentlige kan lånefinansiere til. Derfor skal en OPP-vurdering afklare, hvorvidt et højere afkastkrav hos

en privat aktør kan opvejes af reducerede omkostninger såvel som mindskede risici for det offentlige set over hele projektets levetid. I forlængelse heraf skal det også tælle med i den samlede vurdering, hvorvidt en privat aktør kan udføre en opgave hurtigere end en offentlige aktør på baggrund af fx mere erfaring inden for et bestemt projektområde.

Som led i egnethedsvurderingen skal de forventede effektivitetsgevinster, herunder afløftede risici for en offentlig bygherre og bygningsejer i både anlægs- og driftsfasen forbundet med et OPP-projekt angives. I denne forbindelse bør det være et særskilt fokuspunkt, om OPP-projektformen kan bidrage til, at en given offentlig bygherre/bygningsejer i væsentligt højere grad kan fokusere på sine kerneopgaver.

I angivelsen af hvorvidt den ene eller anden projektform er den hensigtsmæssige har FOPS drøftet, at følgende elementer bør indgå:

- 1) Forskel i finansieringsomkostninger
Den offentlige bygherres låneomkostninger vs. afkastkrav hos evt. OPP-partner.
- 2) Estimeret risikotillæg for anlægsfase
Angivelse af, hvilken pris den offentlige bygherre vil betale for at frasige sig risici, herunder omkostninger ved forsinkelser, i anlægsfasen.
- 3) Estimeret risikotillæg for driftsfasen
Angivelse af, hvilken pris den offentlige bygherre vil betale for at frasige sig risici i driftsperioden.
- 4) Fastlæggelse af omkostning ved at binde sig til en kontrakt
Angivelse af, hvilken omkostning den offentlige bygherre ser ved at binde sig til masten og ikke kunne omprioritere anvendelsen af bygninger eller andre ressourcer i kontraktens levetid.
- 5) Optimeringsgevinster
Angivelse af de effektivitetsgevinster, der fx kan opstå hvis en OPP-partner har særlig ekspertise indenfor det relevante område.

Som led i med OPP-egnethedsvurderingen af, om et givet projekt med fordel ville kunne organiseres som OPP, bør der også indgå en indledende dialog med aktører i markedet. Dette er med henblik på at belyse eventuelle risici, som skal bidrage til at foretage selve egnethedsvurderingen.

2. Forbedring af vejledning ved beslutningsprocesser

Der skal ses på at forbedre vejledningen vedr. beslutningsprocessen, når større offentlige bygge- eller anlægsprojekter igangsættes, så det bliver mere klart for ordregivere, hvornår i beslutningsprocessen det er relevant at overveje OPP som samarbejdsform.